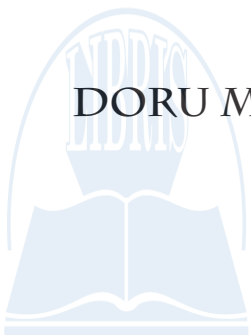

DORU MUNTEANU

SECRETUL
CRUCII

DORU MUNTEANU

SECRETUL CRUCII

2015

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
MUNTEANU, DORU

Secretul crucii / Doru Munteanu. - Brașov :

Libris Editorial, 2015

ISBN 978-606-93827-5-2

821.135.1-31

Director Editorial: Dana Anghelescu

Design copertă: prof. dr. arh. Teofil Mihăilescu

Fotografii: Dan Dumitrescu

Tehnoredactare: Irinel Merlușcă

© Libris Editorial, 2015

Libris Editorial

Str. Mureșenilor, Nr. 14, Brașov, România

Tel: 0268 477 799, Fax: 0268 477 798

E-mail: office@libris.ro

Web: www.libris.ro

Librăria online **www.libris.ro**

Respect pentru oameni și cărți

Tipărit în România

DORU MUNTEANU

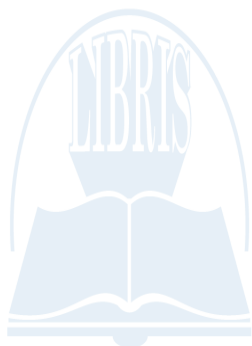
Se naște în familia unor profesori la 10 septembrie 1946, în comuna Râciu de Câmpie, județul Mureș. Urmează școala generală și liceul la Colegiul Național „Mihai Viteazul” din Turda, apoi studii universitare la Facultatea de Filologie din Cluj-Napoca. După absolvire, în 1969, se stabilește în Brașov și ocupă diverse funcții, lucrând în învățământ și mass-media, conducând, în perioada 2006-2009, Editura și Revista *Astra*.

În perioada 2001 – 2013 a fost președintele Filialei Brașov și membru în Consiliul Uniunii Scriitorilor din România.

Debutază în literatură în 1964 cu piesa de teatru „*Exmatriculatul din a IX-a B*”, care se joacă în două reprezentații la teatrul din localitate. Colaborează, în timp, cu proză și eseuri, la mai multe reviste, printre care: *Tribuna* și *Steaua* (Cluj), *Gazeta de*

Transilvania și Astra (Brașov), *Transilvania* (Sibiu), *Luceafărul*, *România Literară* (București), *Orizont* (Timișoara), *Cuvântul românesc* (Canada), *Lumea românească* (S.U.A.) ș.a.

Intrarea în literatură și-o face cu romanul „*Duminica mare*” (Editura Dacia, Cluj, 1983), căruia îi urmează: „*Vinerea neagră*” (1986) și „*Miercurea regală*” (1991), la aceeași editură. În 2003 i se tipărește romanul „*Viața de la fereastră*” la Editura Rao, din București. Cu antologia „*Scrisoare din America*” (1999) – scrisori în versuri ale primilor emigranți români pe continentul american – face un lung turneu de promovare în S.U.A. și Canada. Romanul „*Vinerea neagră*” este tradus și publicat la Editura Lalli din Torino în 1992, sub titlul „*Venerdì nero*”, concurând pentru premiul Cavour. Fragmente de proză îi apar, în traduceri, în limbile maghiară, cehă, rusă și spaniolă. Primește premiul „Vetrei Românești” în 1992 și premiile Filialei Brașov a U.S.R. în 1999 și 2003. Numele său e prezent în mai multe volume colective. Lucrează ca și editor, una dintre aparițiile remarcabile fiind volumul „*33 pentru totdeauna. Interviuurile Astei*”, apărut la Editura Astra, Brașov, 2009.

Nu mai aștepta nimic, decât glonțul. Așadar, „îi venise vremea”, cum obișnuia să spună.

De fapt, agresorul lui nu voia decât pristornicul, cu orice preț. N-avea cum să i-l dea. Jurase asta când devenise „păstrătorul” lui.

La vârsta sa moartea nu-l mai îngrozea. Închise ochii, încercând să se detașeze de toate. Îi apărură în minte chipul Hildei, apoi al Antoniei. Pristornicul, de care era atât de aproape și pentru care trebuia să moară, era la loc sigur. Imaginea lui îi umplu privirea, imprimându-i-se dureros pe retină. Își trăise viața așa cum și-o croise. Singurul regret era că nu se întâlnise cu profesorul Beu, așa cum plănuse. Dar, oricum, „ei” nu vor avea crucea niciodată. Era a lor, a „horenilor”.

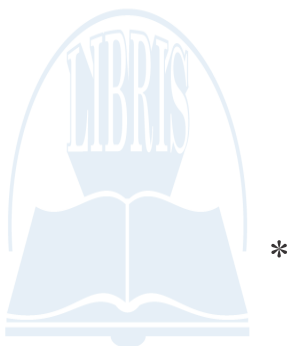
Țeava rece a pistolului înfiptă în baza craniului îi zdrelise pielea. Auzi doar zgomotul sec al armării mecanismului, dar timpul se încăpățâna

să se scurgă lent, se dilata nefiresc și secundele ca niște lovituri de ciocan îi băteau în cutia minții. „Gata!” îi veni să strige, dar nimic nu-i ieși din gâtleej. „Gata, să se termine odată!”

O cucuvea înfioră tăcerea cu țipătul ei straniu și sfâșietor. Poate chiar lui îi cânta de moarte.

Un frison îi străbătu trupul electrizându-i părul de pe ceafă și o paralizie instantanee îi crispă întreaga ființă. Se simțea ca un gândac răstignit într-un insectar, ridicol și speriat, umilit și surprins totodată, extraordinar de uimit de ceea ce i se întâmpla. Pipăi cu palmele ușa masivă de lemn a bisericii. Contactul degetelor cu suprafața rece și densă îl făcu să transpire. O secreție bolnavă și insidioasă ca o mazăgă îi năclăi falangele ce tremurau imperceptibil, stârnite de o senzație stranie. Frica parșivă, insinuantă, ca un fluid material, îi traversă corpul, rășchirându-se ca o gheară de pasăre în dreptul inimii.

Auzi pocnetul sec al glonțului slobozit pe țeavă. Simți că îi explodează capul și-un val de sânge îi inundă creierul. Apoi, nimic, doar o ceață lăptoasă care-i invadează mintea, ochii, auzul.

-Aveți vreo bănuială, domnule Beu? îl întrebă căpitanul Petrovan pe Tudor.

-Cu privire la ce? la asasin sau la mobilul crimei?

-Păi, și la una și la alta, dacă puteți...

-Pristornicul, domnule căpitan, pristornicul lui Horea ar putea fi cheia problemei. Crucea asta a fost râvnită de mulți, dar, nimeni, nicio-dată, n-a știut în posesia cui se află. Singurul om care putea da un răspuns era Vasile Mocanu.

-De ce credeți asta? întrebă contrariat căpitanul.

-Pentru că de asta mă aflu eu aici, răspunse Tudor Beu. Am venit la întâlnirea cu Vasile Mocanu pentru că el mi-o ceruse, iar pristornicul trebuia să fie subiectul discuției noastre. Uite, domnule Petrovan, am aici dovada. Scoase din buzunar scrisoarea pe care Vasile Mocanu i-o expediase înainte cu câteva zile și citi cu voce tare:

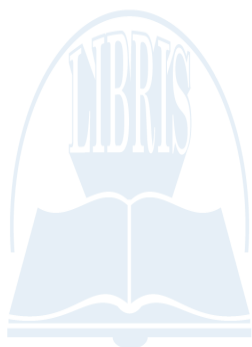

„Domnule Beu,

Poate vi se pare ciudat că primiți o asemenea scrisoare de la un necunoscut, dar nimic nu este întâmplător. Vă cunosc activitatea, articolele și cărțile publicate și am ajuns la concluzia că sunteți singura persoană căruia pot să-i încredințez secretul vieții mele. Nu vreau să fiu patetic, dar simt că nu mai am mult de trăit. Sunt ultimul descendent din șirul de păstrători ai pristornicului lui Horea. „Frații de cruce” se termină cu mine.

Vreau să vă spun tot ce știu. V-am „ales”, pentru că am sentimentul și încrederea că sunteți un bun urmaș al unchiului dumneavoastră, dr. Octavian Beu. Chiar dacă nu vă e foarte comod, vă aștept vineri, la ora nouă, la locuința mea....”

-Ar trebui să-i facem o copie, zise Petrovan. E o piesă importantă în dosarul acestei crime. De altfel, vă așteptam, domnule profesor. Pe agenda lui Vasile Mocanu era consemnată întâlnirea cu dumneavoastră și ce e mai grav este că și criminalul știe asta.

*

Tudor venise cu mașina. O parcase într-o piațetă apropiată. Cunoștea orașul încă din copilărie. Avea arhitectura orașelor vechi ardelene, cu strada lungă pavată cu piatră cubică, ce traversa inima burgului, străjuită de case, nu mai înalte de un etaj, cochete, dar cu o oarecare austeritate, cu balcoane închise, ca niște fortărețe. Porțile de lemn masiv ascundeau un coridor, relativ lung, ce se deschidea într-o curte interioară cu verdeață, prelungindu-se, pe de o parte, cu odăile, pe un singur nivel, ale servitorilor, iar pe latura opusă, închizând perimetrul cu ziduri, pe care se cățarau trandafiri, iederă ori iasomie. Din capătul culoarului, niște scări din ciment te conduceau la etaj, la locuința proprietarului, de obicei, un apartament spațios, cu trei sau patru camere și dependințe. Parterul de la stradă era destinat unei activități comerciale și aveai sentimentul că doar această parte a casei participa la viața discretă a orașului.

Un scuar mic închidea latura de sus a centrului, cu inevitabilul monument ce se profila pe zidul cenușiu al bisericii, pentru a se prelungi domestic într-o alee străjuită de pomi, transformată într-o „promenadă”, pe care în zilele de sărbători se plimbau servitoarele și cătanele aflate în permisie. Aici era buricul târgului, „floașterul”, cum îl botezaseră întotdeauna elevii liceului românesc.

Casa lui Vasile Mocanu se afla la capătul uneia dintre străzile ce gravitau spre centru, într-o piațetă înconjurată de clădiri cu grădini în față, având aerul unei proprietăți pe care urbanismul nu-și pusese amprenta definitivă. Păreau, mai de grabă, niște vile neostentative, care ascundeau ceva din reminiscența rurală, cu alura unor gospodării de țărani mutați la oraș, pentru care spațiul nu trebuia să reprezinte o constrângere.

Era elev prin clasa a doua sau a treia când îl însoțise pe tatăl său într-o vizită de o zi la fostul lui coleg de cancelarie, profesorul Mihai Iosivaș. Întotdeauna îl impresionase Iosivaș, un bărbat înalt și suplu, afișând o severitate calculată de dascăl. Fusesse coleg cu Pavel Dan, romancierul mort de tânăr, la liceul „Ferdinand” din Turda. Pe atunci, „scoș” din învățământ pentru vini politice imaginare, sălășluia, o vreme, la fica sa, o avocată celebră în oraș. Îl cunoscuse pe când era elev în clasa întâi la liceul de băieți, în primul său drum

la biblioteca școlii. Intrase cu sfială în sala uriașă cu pereții căptușiți de cărți. La cele două birouri, cufundați în lecturi, stăteau doi bărbați, „foști” profesori, interziși la catedră: Iosivaș și Teodor Mureșan. L-au privit lung și ușor contrariați pe băiatul profesorului de istorie, cu uniformă încheiată până în gât. Tudor îi știa din poveștile părinților. Fuseseră de multe ori la ei în casă, dar copiii n-aveau ce căuta între cei mari. Acum inevitabilul se produsese. De fapt, n-avea nevoie de nici o carte, avea destule acasă, dar îl mânase curiozitatea. Trebuia să descopere „instituția”. Era un soi de explorare inițiativă a perimetrului în care trebuia să-și petreacă următorii ani. Și mai era ceva. Voia neapărat să-i vadă de aproape pe cei doi profesori, pe care nu-i putea avea la clasă, fiind mutați, ca pedeapsă, la bibliotecă, „regimul” considerând că făcuse un gest de clemență, găsindu-le un „rost”, în loc să-i dea afară. Aici, printre cărți, erau mai puțin nocivi pentru elevii „democrației populare”, dar băieții îi frecventau des. Iosivaș organizase un cerc de lectură, o formație de teatru și chiar îi păstorise în editarea revistei literare „Fire de tort”, iar Mureșan îi adunase într-o orchestră simfonică.

Orașul era același, îi era chiar familiar, ca mai toate orașele transilvane, construite după același tipic, doar invitația ciudată a lui Vasile Mocanu

și călătoria de-acum, după atâta amar de vreme, îl făcuse să-l privească altfel, cu alți ochi.

Sunase la ușă. Îi deschise un bărbat tânăr. Îl privi neîncrezător și totuși întrebă:

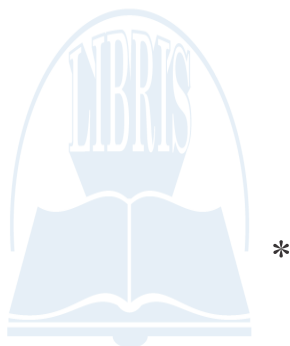
-Domnul Mocanu?

-Nu, veni oarecum răspunsul. Sunt ofițerul de poliție Sergiu Petrovan. Vasile Mocanu a fost asasinat aseară. Împușcat în ceafă pe treptele mănăstirii „Sfântul Ioan Cassian”. Pofțiți înăuntru, domnule Beu.

-Mă cunoașteți?

Tudor rămăsese descumpănit, dar nu reuși să articuleze altceva.

-Nu, domnule, profesor, dar vă așteptam. Aveați întâlnire cu Vasile Mocanu, nu?

Vestibulul se continua cu un culoar, nu foarte larg, și trecură pe lângă bucătărie, baie și o cămaruță, probabil, cândva, a servitoarei, și se opriă într-o încăpere uriașă.

-Suntem în bibliotecă, spuse încet căpitanul.

Abia atunci o observă pe doamna Hilda, o femeie în vârstă, dar dreaptă ca o lumânare, îmbrăcată în haine cenușii, confundându-se, în lumina slabă a încăperii, cu lemnul negru, de mahon al bibliotecii.

-Doamnă Teutsch, dânsul este profesorul Beu pe care îl așteptați.

Bătrâna înclină din cap, abia perceptibil. Îi privi chipul cu trăsături frumoase încă. Silueta doamnei avea ceva auster, o oarecare rigiditate nemțească, desprinsă parcă dintr-o fotografie „in sepia”, dinainte de război, doar ochii, de un albastru lăcrimos, contrastau cu severitatea figurii.